

Telegrafu

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea»

2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegrafu Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegrafu Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Bugetul cultelor pe anul 1929

— Spicuri —

Înainte cu câteva zile ne-a sosit noul buget al Ministerului cultelor pe anul 1929, și nu fără emoție am răsfoit acest prim buget făcut de noul regim, în credința că nedreptățile ce s'au făcut în trecut bisericii ortodoxe față de celelalte biserici, se vor fi delăturat. Dar m'am înșelat amar, căci departe de a se fi delăturat aceste nedreptăți, dar din contră s'au făcut și mai mari hatăruri, în special față de biserica unită (greco-catolică) care numără în noul guvern atâția membrii marcanti. Credeam că acest guvern al legalității și dreptății mult trâmbițate va pune aceste principii și în practică, ca să nu se perpetueze sistemul de favoritism de până acum. Bugetul primit ne arată tocmai contrarul. Și ne miră acest fapt, deoarece în fruntea departamentului cultelor avem pe dl ministru Dr. A. Viad un bărbat, care face parte din toate corporațiunile bisericii ortodoxe din Ardeal, și astfel cunoaște de aproape organizațiunea bisericii și necesitățile ei, precum și situațiunea materială a bisericii ortodoxe și a celorlalte biserici din patrie, în special a bisericii unite. Tratamentul mașter al bisericii ortodoxe și favoritismul arătat față de biserica unită — cum se va vedea din înșirarea cifrelor — ne confirmă menținerea sistemului de până acum.

Ne-am ocupat și anul trecut de bugetul cultelor și ne ocupăm și acum de el nu din un spirit de opoziție cu orce preț, ci pentru a atrage luarea aminte celor în drept spre a delătura pe viitor nedreptățile și favoritismul ce se practică la acest minister în urma sistemului iezuitic al unor funcționari superiori uniți, ca dl Păclșanu, care e mai «tare» ca ministru în modul de a ști menaja interesele bisericii sale în detrimentul bisericii «dominante». Și ceea ce miră este, că nu se găsește nimeni ca să pună stavilă sistemului practicat de acest domn

*) Toate revistele ortodoxe sunt rugate a reproduce acest articol.

meșter în a-și face mendrele așa cum cer interesele catolicismului, de culoare gr.-cat., al cărui exponent este dânsul.

În urma sistemului, în această țară cu majoritatea credincioșilor ortodocși, statul, din dările plătite de această majoritate, și astăzi oferă mult mai mare sprijin material bisericilor neortodoxe și în special bisericii greco-catolice (unite), decât bisericii ortodoxe, deși sunt mult mai bine situate materialmente.

După statisticele oficiale ale bisericilor, din proprietățile bisericii revine la ortodocșii români din Mitropolia Ardealului, câte un jugăr pământ la 1777 suflete, pe când la uniți câte un jugăr la 7 suflete, iară la romano-catolici câte un jugăr la 6 suflete. Deci biserica greco-catolică are, în proporția numerică a sufletelor, de 253 ori mai multă avere decât biserica ortodoxă. Reforma agrară prin exproprierea pământurilor a schimbat întru câțva această proporție, însă nu în favorul bisericii ortodoxe. Cu toate acestea, uniții, cari sunt cam de 10—11 ori mai puțini ca ortodocșii, primesc un ajutor cu mult mai mare, decât li s'ar cuveni după proporția numerică, fără considerare la situația materială. Just ar fi ca statul să împartă ajutoarele în proporția numerică a sufletelor și ținând cont și de situația materială a diferitelor culte, ca astfel toate cultele să se pună pe picior de egalitate conform art. 1 din legea cultelor, care asigură tuturor cultelor «o deopotrivă libertate și protecțiune».

Cifrele ce urmează ne dovedesc tocmai contrarul. Vom indica la fiecare poziție articolul sau statul și pagina bugetului spre a putea fi controlați de exactitate.

În general bugetul Ministerului cultelor și artelor pe anul 1929 se prezintă astfel:

Bugetul întreg al Ministerului pe anul 1929 este de 1,343.878.941 Lei, cu un plus de 47.902.941 Lei.

Această sumă se repartizează astfel:

Ministerul cultelor, cheltueli personale și materiale, cu instituțiunile dependente de el și cu sumele ce le împarte direct 83.896,488 lei (art. 1—22, 24—26, 28, 31—34, pag. 7—8) deci circa 5% dintre cari 11 milioane pentru cheltuelile comisiunii monumentelor istorice, deci un spor de circa 13 milioane față de anul trecut.

Artele 136.769,528 Lei (art. 71—85, pag 12—13, circa 11%) mai puțin cu 12 milioane ca anul trecut.

Biserica ortodoxă română și sârbă 803.001,677 Lei (art. 29, 30, 35—49, circa 60%) cu un spor față de anul trecut de Lei 26.247,000.

Bisericile neortodoxe (gr.-cat. unită și minoritare) în total Lei 320.211,248 (art. 23, 27, 50—70, pag. 8, 11, 12) circa 24%, cu un spor de 19.301,136 Lei față de anul trecut. Din această sumă revine bisericii gr.-cat. române suma de 134.165,665 Lei cu un spor de 8.390,894 Lei față de anul trecut, deci primește a 6-a parte din cât primește biserica ortodoxă, deși ar trebui să primească, cu considerare la numărul sufletelor numai a 11-a parte, neluând în considerare situația materială mult mai bună decât a bisericii ortodoxe, ceea ce constituie o mare nedreptate.

Bisericilor neortodoxe se acordă față de anul trecut un spor de 73% din sporul cel primește biserica ortodoxă, iară bisericii gr. cat. (unite) române — un spor de 32% din acest spor. Bisericii ortodoxe cu 13.5 mil. credincioși i se acordă un spor numai de 3 ori mai mare ca bisericii gr. cat. care numără abia 1.300.000 de credincioși. Aceasta prin ce se justifică? Prin hatâr — căci altă explicație nu poate avea. — Nedreptate evidentă.

Aceasta la buget în general. Cu cât vom examina mai de aproape singuraticile sume din buget, cu atât va ieși la iveală și mai mult favorul ce se acordă bisericii gr. cat. în detrimentul celei ortodoxe.

Să luăm pe rând cele mai eclatante nedreptăți.

Pentru înființarea alor 40 de parohii noi ortodoxe se dau 225.000 Lei (stat 4 pag. 24), iară pentru înființarea alor 10 parohii unite se dau 206.400 Lei (stat 100 pag. 106), deci pe când pentru cheltuelile cu înființarea unei parohii ortodoxe se dau abia 5062.50 Lei, pentru înființarea unei parohii unite 20.640 Lei, deci de 4 ori atâta.

Dacă la 10 parohii nou înființate unite statul contribuie cu 206.400 Lei în aceeași proporție ar trebui să contribuie pentru înființarea alor 110 parohii noi ortodoxe cu suma de 2,270.400 Lei. Biserica unită are sute de parohii cu mai puțin de 100 suflete ba chiar și cu 7—20 suflete, toate infiltrațiuni, catolice, — cu preoți salarizați de stat, așa că în forma aceasta statul ortodox sprijinește înființarea de noi parohii unite în detrimentul bisericii ortodoxe. Biserica ortodoxă este prescurtată la acest capitol — în proporție cu biserica gr. cat. — cu 2.055.400 Lei. Nu este acesta un sprijin pe față al propagandei catolice în țara noastră?

Nedreptate strigătoare la cer.

O și mai evidentă nedreptate se face cu ajutorarea preoților penzionați, a preoteselor văduve și a orfanilor de preoți. Pe când celor ortodocși din Ardeal li se dau abia 500.000 Lei, celor uniți li se dau 700.000 Lei (stat 103 pag. 108). Acestor nenorociți ai soartei cu penziuni derizorii, cari la cei mai mulți nu trec de 1000 Lei lunar, li se dă cu 200.000 Lei mai puțin ca la cei gr. cat., deși vor fi cel puțin încă odată așa de mulți. Deci biserica ortodoxă din Ardeal la acest capitol e prescurtată cu suma de 900.000 Lei față de biserica unită, deoarece în loc să primească 1,400.000 Lei, primește numai 500.000 Lei.

În Ardeal sunt 84 protopopi ortodocși la 2½ milioane suflete, iară la uniți 80 protopopi, la jumătate atâtea suflete (stat 101 pag. 107) cărora le acordă aproape același re-

tribuțiune. Deși un ordin ministerial de acum 2 ani dispune, ca fiecare protopopiat să aibă cel puțin 20 parohii, uniții nu s'au conformat, ca ortodocșii, ci și astăzi au mai multe protopopiate cu 7—10 parohii ca al Geoagiului d. e. cu abia 1200 suflete, — căci altcum nu s'ar putea explica numărul mare al protopopilor uniți la abia jumătate atâtea suflete ca ortodocșii. Aceștia neavând credincioși, nici cerc de atribuțiuni așa larg ca cei ortodocși își folosesc timpul cu acțiuni zădărnice de prozelitism și de agitațiuni. — Oare n'ar fi timpul ca dl. Ministru al cultelor să facă o revizuire a protopopiilor unite și să aplice și față de ei dispoziția ce s'a aplicat față de ortodocși? **In proporția sufletelor ar trebui să aibe uniții numai 42 de protopopi. Și la acest capitol primesc aproape un milion Lei mai mult decât li s'ar cuveni!**

Când e vorba de cruțări bugetare, de ce nu se fac acestea acolo unde se pot și trebuiesc făcute, și de ce se fac acestea în sarcina numai a bisericii ortodoxe? Logic ar fi ca numărul slujbașilor bisericii să fie în proporția credincioșilor ei. Cu toate acestea la biserica unită sunt în număr cu mult mai mare ca la ortodocși și în raport cu necesitățile zilnice. Că așa este, pe lângă cazul cu protopopii ne mai dovedește încă 2 cazuri, tot biserica unită.

Pentru complectarea vacanțelor de preoți se crește în institutele teologice și seminarii surescenența necesară în proporția cerințelor sufletești ale credincioșilor. Și numărul clericilor din aceste institute ar trebui să fie în proporție cu numărul parohiilor și al sufletelor credincioșilor bisericilor. Această concluzie logică o desminte bugetul actual.

În academiile teologice ortodoxe din Ardeal la 2½ mil. statul dă întreținerea (bursă) la 305 studenți bursieri, (stat 71—75 pag. 93) pe când la uniți la jumătate atâtea suflete la 368 studenți (stat 103 pag. 108), firesc ar fi să primească pentru cel mult 155 studenți. **Uniții capătă în proporție la acest capitol cu 1,278.000 Lei mai mult ca ortodocșii.** Deși la Academia teologică ort. din Sibiu s'a cerut pentru anul acesta nutrimențel de 20 lei la zi la 140 studenți, ministerul a refuzat să dea bursă decât numai la 85 studenți, iară pe 55 studenți i-a lăsat fără nici un sprijin. — La Blaj (și Lugoj) se acordă nutrimențel la 188 studenți (stat 103) dintre cari sunt mulți cari urmează cursul de morală, cu pregătire anterioară foarte redusă cu toate că ambele eparhii n'au atâtea suflete ca Arhiepiscopia ort. a Sibiului. De ce s'a făcut această cruțare pe spatele bise-

ricii ortodoxe? Ar putea să ne răspundă cineva? Presupunem, că de sigur de aceea, ca să ajungă cât mai mult la uniți. Cu protecționismul acesta ajung uniții să facă preoți analfabeți din cantonieri și primari de sat cu 4 clase primare și 1—2 clase de liceu, dacă le au, în sate unde nu sunt nici 20—50 suflete, — după ce au stat câteva luni la «cursul de morală» — al «doctisimilor» de pe Târnavă.

Aceiași nedreptate se face și cu personalul eclesial de la metropolii și episcopii. — Statul plătește în Ardeal la 2½ milioane ortodocși 31 consilieri eparhiali iară la uniți 31 consilieri (canonici) deși sunt abia jumătate (stat 95—98 pag. 104—5) iară romano-catolicii 16 canonici (stat 104—5, pag. 109). **După dreptate ar trebui să aibe cel mult 16 canonici. Statul dă bisericii unite mai mult de 3 milioane pentru salariile canonicilor, decât s'ar cuveni. Uniții cu rom.-cat. au în total cu 16 canonici (consilieri) mai mulți ca ortodocșii din Ardeal, deși au cu mult mai puțini credincioși.** Știu, că reflecșiunile ce le fac uniții în frunte cu domnia dela Minister că, acestea sunt drepturi câștigate și că le-au moștenit așa dela răposata monarhie Austro-ungară. Când știm însă ce mijloace folosiau asupritorii de eri pentru lățirea catolicismului între români — prin acești canonici — cari sunt exponenții acestei expansiuni catolice, nu ar trebui tolerată această risipă de bani cu plățirea atâtor canonici, cari n'au îndreptățirea de a fi, — neavând nici iurisdicție nici serviciu care îi reclamă, căci episcopii gr. cat. au organizație mult mai redusă decât cele ortodoxe. Și că este așa o vedem zilnic. Canonicii dela Lugoj sunt trimiși să facă pe administratori parohiali — unde se tem de «concurența» ortodoxă. Așa de exemplu canonicul Mariănescu a stat aproape 1 an administrator parohial în Cib (județul Hunedoara) la 30 suflete, ca să recâștige la Unire pe credincioșii trecuți la biserica ortodoxă. Văzând că tot misionarismul, plătit cu bani grei de stat și din «intențiunile» primite dela Roma, este în zadar și fără rezultat, a trecut la Cugir — unde același canonic este administrator parohial. Oare aceasta să fie chemarea canonicilor? Dară la eparhii n'au ce face trebuie să li se dea o ocupație. — Oare nu se găsește nime ca să pună stavilă acestei propagande catolice pe banii statului și să reducă numărul canonicilor? Ce rost are ca la episcopii rom. catolice din Alba-Iulia și Oradea cu abia atâtea suflete ca cea mai mică episcopie ortodoxă să se plătească câte 8 (opt) canonici — iară la episcopii ortodoxe din Arad, Cluj, Oradea și Caransebeș numai câte 5 con-

silieri, dintre cari unul îndeplinește funcția de revizor eparhial și altul de secretar? Am fi bucuroși de o justificare cât de cât din partea celor chemați.

Pentru zidiri de biserici și case parohiale pentru întreaga biserica ortodoxă (13½ milioane suflete) se prevăd ajutoare de 3 milioane Lei (art. 28 pag. 8) cam cu cât se poate zidi o biserică modestă, iară pentru biserica unită se dau 600.000 Lei (stat 103 pag. 108) **deci a cincina parte,** — deși după dreptate și proporție nu li s'ar fi cuvenit nici 300.000 Lei. — În bugetul anului trecut a fost bugetată suma de 5 mil. spre acest scop (art. 31—32 pag. 8), iară acum s'a redus cu 2 milioane ca să se poată da pentru repararea bisericii catedrale unite din Blaj căreia în bugetul anului 1929 i se votează suma de 1 milion (art. 27 pag. 8) iară ajutor pentru biserica unită din Roma 300.000 Lei, (stat 103 pag. 108) pentru refacerea localului seminarului din Blaj și alte lipsuri 500.000 Lei (stat 103 pag. 108), cari anul trecut nu au fost luate în buget. Se vede că au venit «ai noștri» — (gr. cat.) ca să ia fără nici un pic de muștrare de conștiință dela biserica ortodoxă și din puținul ce a avut până acuma și să dea uniților.

Pe când consiliul arhiepiscopesc din Sibiu de 2 ani cere dela Minister să-i acorde o subvenție pentru repararea bisericii catedrale, căci acoperișul e complet distrus și ca să nu se ruineze pictura din lăuntru a luat un împrumut de 1 milion Lei ca să repare o parte din coperiș — consecvent este refuzat și suma cerută, pe motive de economie, e ștearsă din buget? Nu însămnă aceasta că se protejează pe față biserica unită?

Și astăzi stă biserica catedrală din Sibiu cu coperișul jumătate reparat și cu pictura care se deteriorează zi de zi și stă să cadă toată fără să poată fi reparată din lipsă de mijloace. Și anul acesta a cerut pentru repararea ei un milion — dar nu i s'a dat nimic spre acest scop.

Zilnic celim în foi, și se cere la diferite ocaziuni, ca pentru pregătirea clerului superior să se arate mai multă sollicitudine din partea forurilor bisericesti, să se trimită cât mai mulți studenți în străinătate spre a putea avea un cler bine pregătit și la înălțimea chemării sale. Cum biserica este săracă, a cerut dela stat ajutoare spre scopul acesta. Cum știe statul să ajute biserica ortodoxă în scopul creșterii clerului său, e semnificativ faptul, că acorda bagatela sumă de 650.000 Lei (stat 50—52, pag. 87, 88), pe când uniților li se acorda 100.000 Lei (stat 103, pag. 108) **deci cu mai bine de 100% mai mult decât**

li s'ar cuveni după dreptate și echitate.

O altă nedreptate. Pe când economii dela Academiile teologice ortodoxe din Ardeal se plătesc cu leafă de bază de 500 lei plus accesoriile (stat 26—30, pag. 74—76) pe atunci la institutele teologice unite cu 700 lei plus accesoriile (stat 99, pag. 106), iară medicii acestor Academii la ortodocși se plătesc cu diurnă lunară de 1000 lei (stat 26—30), la institutele teologice gr.-cat. cu leafă de bază de 500 lei plus accesoriile (stat 99, pag. 106), ceea ce face peste 3000 lei lunar. **Deci medicii gr.-cat. primesc pentru acelaș serviciu de 3 ori mai mult decât cei ortodocși.** Unde este deci echitatea?

Acum să venim la cel mai revoltător protecționism ce se poate închipui și sprijinirea pe față a bisericii unite din Blaj și a institutelor ei, care trebuie să indigneze pe orice om cu judecată imparțială și bun simț. Aici se vede mai mult decât în cazurile menționate mai sus, cât de iscusiți sânt funcționarii gr.-cat. uniți din Ministerul cultelor, și totodată lipsiți de orice scrupol, și cât de nepăsători sunt ceilalți din Minister, de se pot face astfel de lucruri și nedreptăți ca cele ce urmează.

Arhiepiscopia ortodoxă din Sibiu a cerut de câțiva ani, ca pe funcționarii săi mai vechi și mai buni să-i avanseze în gradul de leafă imediat superior, — dar de atâtea ori a fost refuzată de Minister pe motive de cruțare și pe motive de alt ordin. S'a împăcat cu situația, căci n'avea încătrău și a tăcut. Ce vedem însă din bugetul 1929 la pag. 104 stat 95, că la Mitropolia din Blaj, în anul acesta s'au avansat toți funcționarii fără excepție cu sume destul de considerabile cari fac la an un spor de aproape un milion lei. (A se compara bugetul 1928, pag. 81, stat 91). Să-i luăm pe rând pe toți cei avansați, (suma din paranteză este leafa de bază din anul trecut 1928).

	Lei
Directorul cancelariei	2250 (1350)
Secr. mitropolitan arhid.	1450 (1300)
Doi secretari consistoriali	1450 (1050)
Primcontabil	1450 (1350)
Contabil consistorial	1450 (1150)
Contabil șef	1600 (1250)
Cassier	1450 (1250)
Controlor	1350 (1150)
Arhivar	1150 (700)
Împiegat actuar	850 (650)
" "	750 (550)
" "	500 (450)

Pentru o comparație mai evidentă arătăm cum sunt plăți aceiași funcționari la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu (stat 9, pag. 35) (la fel ca anul trecut).

	Lei
Șef de serviciu clasa I (contabil șef)	1450 (1600)
Șef de serviciu clasa III (cassier etc.)	1350 (1400)

ef de birou cl. II (controlor, arhivar etc.) . 1050 (1350)
 angajat clasa I (actuar) 600 (850)
 „ „ II (actuar) 500 (750)

Ne întrebăm însă ce rost au a un consistor, pe lângă 10 canonicii consilieri 2 directori administrativi și de cancelarie plătiți cu leafă de consilieri episcopali și 3 (trei) secretari consistoriali, cum e la Blaj, pe când a toate celelalte consistorii ortodoxe s'a admis numai câte un secretar, și acela dintre consilieri! La Episcopia greco-cat. a Lugojului este un primsecretar, un secretar consistorial și un secretar episcopesc, la celelalte episcopii gr.-cat. tot câte 2 secretari. Înainte cu doi ani li s'a acordat chiriilor ortodocși câte un șef de cabinet, pe cari i-au șters din buget. Nu sunt acestea tot sinecuri?

Ministerul cultelor în decursul anului 1928 a trimis mai multe circulare prin cari se înzice completarea posturilor vacante de funcționari, chiar dacă sunt luate în buget, pe motiv de economii bugetare. Ce ne este dat să vedem? Nu e de ajuns că la Consistorul din Blaj, s'au avansat în leafă toți funcționarii, cum am arătat, dar s'au creat posturi noi d. e. postul de director administrativ, cu leafă de consilier (2200 lei plus accesorii) și două posturi de oameni de serviciu, cari anul trecut nu erau. Constatăm deci cu durere cum se fac economii pe spatele bisericii «dominante» ortodoxe, ca să se creeze sinecuri la uniți. Aceasta înseamnă egalitate, legalitate și deopotrivă protecțiune?!!

Pe când la bisericile ortodoxe ajutoarele au rămas aproape aceleași ca anul trecut, la biserică unită s'au sporit multe ajutoare între cari cel pentru corurile bisericesti dela 80.090 Lei (stat 99, pag. 84, în 1928 la 180.000 Lei (stat 103, pag. 108, în 1929), și s'au luat sume noi în valoare de peste un milion lei, cari anul trecut nu erau luate în buget.

Dar pe lângă aceste sume luate în buget la capitolul bisericii unite această biserică mai beneficiază încă și de ajutoarele din sumele bugetate la cap. III pag. 8 din «cheltuielile diverse și extraordinare ale Ministerul Cultelor, și cari sunt luate împreună cu ale bisericii ortodoxe din Ardeal (vezi art. 31), unde pentru biserică ortodoxă și unită din Munții Apuseni și secuime se iau 3 milioane — și cari se vor împărți după bunul plac, fără nici un control, de cei dela Minister (în special Păclișan).

Tot același lucru se întâmplă și cu sumele bugetate la art. 24, 25, 32 pag. 8 cari se împart de asemenea după chereul și bunul plac al celor din Minister,

cu diferite considerațiuni, desigur și politice.

Aceste sume s'au pus împreună pentru ambele biserici ca să nu poți avea controlul cât se dă uneia și cât celeilalte. Șiretenie țesută cu ață albă.

Că spriginul statului nu este nici pe departe mulțumitor pentru diferitele nevoi arzătoare ale bisericii ortodoxe o constatăm cu durere și mâhnire, din ștergerea din bugetul anului curent și a minimelelor sume ce anul trecut au fost luate, pentru «procurare de cărți de ritual, icoane» (art. 23), «procurare de vase sacre, obiecte bisericesti, ornate» (art. 34, «fond pentru înființarea și înzestrarea bibliotecilor parohiale și populare cu cărți și reviste» (art. 25), fond pentru opere pastorale și de propagandă religioasă, culturală, conferențiară» (art. 26) toate la cap. III pag. 8 din bugetul anului 1928, în sumă de 1.800.000 Lei. Această sumă în bugetul din 1929 nu o mai găsim. Când știm cât au suferit bisericile noastre în timpul războiului — și cât sunt ele de lipsite de cele mai necesare obiecte ale cultului — cu durere trebuie să constatăm cât de puțină grijă arată statul nostru în scumpetea crescândă de azi pentru înzestrarea lăcașurilor dumnezeiești cu cele necesare.

După un calcul sumar biserică unită primește anual cu cel puțin 55 mil. Lei mai mult decât biserică ortodoxă având în vedere proporția numerică a sufletelor.

Cu un astfel de tratament mașter nu va putea satisface biserică ortodoxă îndatoririlor sale, pentru viitorul neamului nostru. În loc să se mențină în buget micile ajutoare luate de 5 ani în aceeași sumă, se taie și se reduc și din puținul avut, ca în schimb să se dea bisericilor neortodoxe, în special bisericii unite cu nemiluita. Și aceasta se cheamă dreptate? Cea mai sfidătoare nedreptate pe față!!! Nici într'un stat turcesc nu ar fi posibil un astfel de tratament al unei biserici, nu «dominante» care are majoritatea (75%) credincioșilor — în detrimentul celorlalte biserici minoritare. Unde este, domnilor Miniștrii, mult trâmbișata legalitate și dreptate, pe care o afișează la tot pasul reprezentanții D-Voastră?! Aveați D-Voastră tăria sufletească și curajul de dragul dreptății, să reparați o nedreptate ce se face bisericii ortodoxe? Nu ne vine să credem! căci știm cum se lucrează și ce considerațiuni politice se au în vedere. Am voi să fim desminșiți, și noi am fi cei dintâi cari să recunoaștem, că s'a schimbat ceva în bine.

Potrivit art. 1 din legea cultelor «protecțiunea» se acordă bisericilor neortodoxe. Și dacă se întreabă cineva, cum se poate aceasta, nu poți afla nici o jus-

tificare. Rugăm în special pe «doctii» clarissimi uniți să ne spună dacă acest tratament din partea statului este just și echitabil prin sprijinirea unei minorități în detrimentul majorității zdrobitoare a cetățenilor, din contribuțiile cărora se sprijinesc bisericile cu averi considerabile și cu tendințe mai mult sau mai puțin centrifugale. Știm că acești domri vor tăcea, căci le convine situația în care se află; cum ar zberia însă ca din gură de șarpe, dacă situația ar fi inversă — ba ar fi în stare să meargă cu jalba în proșap până la Liga Naționaliilor. Dar așa tac și beneficiază de avantajile ce le-au smuls prin abilitatea lor iezuitică și influența politică și în urma slăbiciunii sau «neorientării» (?) celor dela Ministerul Cultelor.

Ne-ar putea spune clarissimul domn canonic Coltor, deputat și membru al comisiei financiare, dacă e „legal” „moral” și „creștinesc” lucru ce a făcut comisia, desigur la insistența lui, când dela biserică ortodoxă a șters multe sume pe motive de economii — iară bisericii unite i-a dat cu nemiluita tot ce a cerut, cum am văzut mai sus?

Este adevărat că o parte din vină pentru situația aceasta o poartă și membrii sfântului Sinod, — că n'au știut să-și apere la timpul său drepturile bisericii sale — și s'au desinteresat de ele. Se va găsi oare vre-un membru al Sinodului și totodată al Senatului, sau vreun alt deputat sau senator — membru devotat al bisericii ortodoxe, care să facă o interpelare în corpurile legiuitoare pentru îndreptarea acestei sfidătoare jicniri și ilegalități ce se face bisericii ortodoxe? Așteptăm!

Actualul domn Ministru al Cultelor, Dr. Aurel Vlad, care cunoaște atât de bine această situație precară a bisericii ortodoxe — nu crede oare că ar fi bine să înceteze această strigătoare la cer nedreptate? Am dori ca, — lăsând la o parte considerațiunile politice de partid, cari au contribuit în cea mai mare parte la comiterea acestei nedreptăți față de biserică ortodoxă, — dl Ministru al Cultelor, ca fiu și membru valoros al celor mai multe corporațiuni bisericesti ortodoxe, să facă un astfel de buget, care să nu producă impresia, că se protejează catolocismul și celelalte culte minoritare în detrimentul bisericii ortodoxe, cum durere se face astăzi.

Creștinul ortodox.

Hotărârea Sfântului Sinod

Anunțăm cu bucurie că Înaltii prelați, membri ai Sfântului Sinod, întruniți săptămâna trecută în capitală, sub președinția I. P. S. Sale Patriarhului Miron, au menținut și întărit, cu unanimitate de voturi, hotărârea luată anul trecut în ziua de 14 Mai, când s'a statorit data de 31 Martie 1929 ca prima zi de sfintele Paști.

Necesitatea d'a se menține data de 31 Martie 1929 este motivată pe următoarele considerante:

1. Data aceasta, ca prima zi de Paști, corespunde datelor științifice;
2. Este perfect canonică, în concordanță cu Sinodul I ecumenic, dela Niceea;
3. O schimbare intervenită acum ar aduce știrbire de prestigiu Sfântului Sinod, și aceasta ar fi în dauna întregii biserici, deci și a celei din Basarabia;
4. Dacă s'ar admite sărbătorirea Paștilor după vechiul calendar, n'ar trece mult și o nouă agitație s'ar putea porni, pentru a se provoca revenirea integrală la vechiul calendar. —

Sf. Sinod va da o enciclică explicativă privitor la serbarea Paștilor. Iată punctele principale ale enciclicii:

1. Menținerea datelor Sf. Paști la 31 Martie, cum s'a precizat în toate calendarele tipărite, mai ales că anul viitor nu se mai ivesc greutățile de calcul din anul acesta și totul intră în normal.

2. Sf. Sinod dă o Enciclică explicativă către popor îndemnând pe toți fiilii de ordine și pricepere a sfătui și pe cei seduși a nu se lăsa căzuți în mrejele agitatorilor periculoși pentru țară și așezămintele ei.

3. Înaltul Guvern este rugat a dispune, ca toate autoritățile civile și militare să stărue pentru respectarea ordinii legale, și a da ordin a se aduce la cunoștința agitatorilor, că libertățile cetățenești nu se pot exercita în scopul de a ataca autoritatea instituțiilor de stat și a răzvrăti poporul pe asemenea chestiuni, fără aspre sancțiuni, care și trebuiesc aplicate; căci țara are nevoie de ordine și liniște. Agitatorii străini trebuie urmăriți și trimiși la locul lor. —

Cu redactarea Enciclicii a fost însărcinat P. S. S. Episcopul Vartolomeu al Râmnicului Nouului Severin.

Astfel Sfântul Sinod, suprema autoritate în organizația bisericii noastre ortodoxe, a săvârșit un act impus de interesele mai înalte ale neamului și bisericii, care nu mai pot tolera agitațiile pe tema calendaristică.

Membrii clerului, cari se vor abate dele îndatoririle lor de preoți, — cum s'a întâmplat în părțile basarabene, — vor suferi urmările atitudinii lor.

Rememorarea primei Uniri

S'au împlinit în luna aceasta 70 de ani, de când țările surori, Moldova și Muntenia, s'au unit sub un singur sceptru, punând temelile României, a acelei Români care avea menirea să țină trează conștiința națională și care trebuia să formeze fundamentul solid, pe care s'a putut clădi România de astăzi, România tuturor românilor.

Faptului acestuia, astăzi, când a trecut în domeniul istoriei, nu i se mai dă atenția cuvenită, importanța pe care o are în realitate. Numai dacă-l vom privi în lumina vremii, ținând seamă de alcătuirea socială în timpul în care s'a produs, numai astfel ne putem da seamă de măreția actului săvârșit la 24 Ianuar 1859.

În acel timp, după cum se știe, principatele române erau sub suzeranitatea Turciei și ca atare ele nu aveau nici o autoritate externă fiind privite ca state vasale. Soarta a avut însă grijă, ca românii de atunci să fie la înălțimea vremurilor, așa că toate cele potrivnice intereselor noastre se isbeau de hotărârea neclintită și solidară a unui popor de cinci milioane de români.

Dar cuvintele mele, nu pot fi destul de convingătoare, așa că voi lăsa să vorbească străinii de pe acele vremuri, străini a căror imparțialitate nu poate fi pusă la îndoială, citând un izvor prețios dintr'o mare revistă franceză din acele timpuri, revistă care apare și astăzi, fiind una din cele mai răspândite.

Este vorba de o notiță politică ce am găsit-o în revista franceză «L'illustration» Nr. 965 din 11 Ianuar 1862. — În rubrica «Revista politică a săptămânii» între alte informațiuni politice se găsește și una privitoare la România care în traducerea textuală e următoarea:

... «Am semnalat publicarea Firmanului Sublimei porți, care consacră unirea timporară (?) a Moldovei cu Muntenia.

— Acest act, așteptat de multă vreme, a produs în principate o mare însuflețire.

— Prințul a anunțat țării evenimentul într'o proclamație care a fost citită în camera din București.

«Președintele a dat apoi citirea unui decret prorogând Camerele în cele două capitale și convocându-le pe amândouă la București pentru 24 Ianuar. Guvernul și reprezentanții națiunii fără a ține socoteală de caracterul esențialmente timporar și cu totul trecător al concesiunii făcute de către Poartă, privesc unirea ca un fapt definitiv împlinit.

«Prințul a declarat aceasta în proclamația sa, și camera din București spune în adresa sa, că

«România ia astăzi un loc oficial printre națiuni, și că tronul ocupat acum de Cuza, nu va putea să mai fie distrus decât împreună cu viața a 5 milioane de români».

«Era de așteptat această atitudine energică a guvernului și a camerelor. Ea e conformă cu însuși spiritul tratatului internațional care organizează principatele. Ce voia Unirea, ce garanții, ce avantaje oferea ea românilor, dacă ea era subordonată, cum voia Turcia, duratei vieții sau domniei Prințului actual?

«E de așteptat o protestare a divanului și chiar a consulilor europeni; dar Prințul Alexandru Ioan își propune după cum se asigură, ca să țină piept furtunei».

Astfel privea străinătatea mișcarea tinerelor principate și aceasta nu ne face decât cinste. Ne gândim astăzi, câtă anemie în toate manifestările naționale publice, atât în vechiul regat, cât și în restul țării. Astăzi, când ne stă la spate peste jumătate de secol de civilizație pur românească și ca forță tot românismul, nu vedem, în manifestările publice, unanimitatea care să impună cu toată vigoarea necesară consolidarea României.

Pe atunci, deși țara era mică și sub suzeranitate străină, totuși puteam să vedem fapte care să uimească și străinătatea, — și astăzi, când avem o Românie-Mare și liberă, ne pierdem în certuri personale, provinciale etc., și uităm interesele mari ale românismului.

În istoria neamului, găsim exemple minunate de atitudine demnă și curat românească, în situațiuni extrem de grele pentru țară, atitudinii care singure au ținut întreagă moștenirea strămoșească.

Aceste icoane vii să le remintim continuu, de câte ori avem ocazia, și în aniversările faptelor mari ale neamului nostru să nu vedem numai ocazia cinstirii oficiale a unui fapt, ci să vedem și prilejul evocării acelor fapte în toată măreția lor, pentru ca prin exemplu să putem fi la înălțimea vremurilor și să ne pregătim pentru vremurile de grea cumpănă prin care țara noastră ar mai putea trece. *Mr. T. Antohi.*

Nr. 496/929 Ep.

Circulare

cătră toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Ministerul cultelor pune în vedere, că din cauza micșorării simțitoare a fondului de ajutoare înscris în bugetul exercițiului 1929 pentru zidiri și reparațiuni de biserici și case parohiale, nu se vor acorda pe viitor asemenea ajutoare decât acolo, unde lucrările de construcții și reparațiuni

sunt mult avansate sau mai precis: aproape de terminare. Sub nici un motiv nu se vor acorda deci ajutoare pentru lucrări neîncepute.

Disponem deci, ca Consiliile parohiale ale acelor parohii unde se află astăzi începute zidiri sau reparațiuni de biserici sau case parohiale aprobate de Consiliul nostru arhiepiscopesc și cari mai au nevoie de fonduri pentru continuarea, respective terminarea lucrărilor, să facă cereri cătră On. Minister al cultelor pentru acordarea de ajutor la continuarea, respective terminarea lucrărilor, iar cererile să se înainteze aici prin oficiile protopresbiterale, cel mult până la 7 Februar a. c. — spre a le promova cu recomandare.

Sibiu, 22 Ianuar 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 575/929 Ep.

Cu privire la aplicarea impozitului de echivalent asupra averilor parohiale se dau următoarele instrucțiuni:

Fiecare parohie are să înainteze la Perceptorat în fiecare an până la 1 Octombrie declarație de impunere pentru anul următor a tuturor averilor parohiale, mobiliare și imobiliare, ce are parohia incluzive fondurile, fundațiunile și daniile.

Declarația va cuprinde o copie fidelă a inventarului fiecărui fond, fundațiune, danie sau altă avere parohială, având a se arăta la imobile destinația fiecăruia, precum și felul dacă este producător sau neproducător de venit, iar la diferite fonduri, fundațiuni și danii cuprinzând averea mobilă asemenea se va arăta destinația și sarcinile ce grevează fondurile, cari sarcini urmează să fie scăzute.

Se observă, că averile imobiliare se impun cu procent de 0.30 asupra valorii lor fără deducerea sarcinilor, iar averile mobiliare se impun cu procent de 0.10 la valoarea lor netă, ce rămâne după deducerea sarcinilor.

De plata impozitului de echivalent sunt scutite: corpul bisericilor, și curțile ce le aparțin, apoi casele parohiale folosite efectiv de preoți ca locuințe parohiale, casele culturale, cimitirele și edificiile școlare cari servesc efectiv pentru învățământ.

În declarațiile ce se înaintează se va cere deci scutirea acestor imobile de plata impozitului de echivalent în baza art. 16, § 3, alin. a) și b) al legii timbrului.

În cazul că nu se va respecta scutirea legală, impunerea să se atace cu apel, care este a se înainta la Administrația financiară în termen de 20 zile.

Sibiu, la 22 Ianuar 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Apel

Dela comandamentul mării legiuni, direcția cercetășiei, primum spre publicare apelul de mai jos, dat de A. S. R. Principele Nicolae, în calitate de comandant al mării legiuni:

Am luat conducerea cercetășiei cu gândul să ajut, din toate puterile mele, înălțarea sufletească și întărirea trupeză a tineretului nostru, una din ultimele dorințe ale Tatălui meu, Marele Rege Ferdinand I.

Pentru împlinirea acestei datorii, fac apel la voi, părinți, profesori, și patroni, cu rugămintea să ne încredințați copiii voștri, cu asigurarea că vi-i vom reda plini de viață, de sănătate, mai entuziaști și mai oțeliți pentru binele Patriei noastre și al umanității.

Voi copii! veniți cu drag în mijlocul nostru, veți găsi aci dragostea și ocrotirea noastră, grija nefermărită a comandanților voștri, cari doresc să facă din voi oameni de bine și suflete tari, gata ori când să se sprijine pe voi scumpa noastră țară și marea cercetășie a umanității.

Voi dascăli, magistrați, militari, preoți și oameni de seamă, din ori ce ramură de activitate a scumpei noastre țări, ajutați-ne în această muncă de întărire și îndrumare activă a tineretului nostru.

Ajutați cercetășia! în felul acesta veți pregăti intrarea Regelui Mihai în rândurile unui tineret bine îndrumat. Nicolae

Alb sau roșu?

Un preot face întrebare la revista Bis. Ort Română, în urma unui schimb de păreri cu alți frați colegi, ce fel de vin să se întrebuinteze, alb sau roșu, la sf. împărtășenie?

Secretarul de redacție al revistei, Păr. Arhim. Scriban, răspunde următoarele:

Se poate întrebuinta slobod fie vin alb, fie roșu. Biserica rusească întrebuintează vinul roșu. N'aș putea spune că nu întrebuintează niciieri pe cel alb. Dar din legăturile apropiate pe care, ca preot în străinătate-am avut, foarte adeseori, credincioși și preoți ruși, știu că ei întrebuintau vinul roșu. Odată am împărtășit, la biserica mea din Baden-Baden, pe baroneasa rusoaică von den Howen din Petersburg. Întâlnindu-o într'o familie după masă, m'a întrebat că de ce am împărtășit o cu vin alb? Așa era obiceiul la preoții noștri dela Baden-Baden, să întrebuinteze vinul alb. Eu, văzând că am a face cu mulți ruși, am schimbat-o și am pus să mi se aducă roșu. Și fără să fie o regulă în privința aceasta, sunt mai bucuroși de cel roșu, pentru a avea mai simțită înaintea ochilor ideea de sânge.

De oarece tradițiunea lasă slobodă chestiunea aceasta; deoarece evangheliile nu ne spun ce fel de vin s'a întrebuintat la Sf. Cină; deoarece chestiunea este să avem vin, și vinul fiind tot vin, ori de e alb, ori de e roșu: rămâne să facă fiecare cum găsește mai ușor. Dar socotesc că totuș ar fi bine să fie o uniformitate, iar uniformitatea aceasta aș deslega-o mai degrabă în spre vinul roșu, rămânând slobod ca, dacă acesta nu se găsește, să se întrebuinteze și albul.

Sărbătorirea Unirii Principatelor

Implinindu-se în 24 Ianuarie a. c. 70 de ani, dela unirea celor două principate române Moldova și Muntenia, această aniversare s'a sărbătorit în întreaga țară cu deosebită solemnitate.

În toate bisericile de pe teritoriul A hiepiscopei noastre de Alba Iulia și Sibiu s'au oficiat servicii divine conform circularii date din partea consiliului arhiepiscopesc.

În catedrala noastră din Sibiu la ora 11 s'a celebrat doxologia din partea cons. mitr. Dr. Vasile Bologa, asistat de preoțimea catedralei în prezența Dilor ofițeri din garnizoană în frunte cu dl general Orescovici și a autorităților civile în frunte cu dl prefect județan, Dr. Coriolan Ștefan, și a elevilor și profesorilor dela institutele de învățământ din localitate.

La finea serviciului divin Păr. protoiereu militar Iosif Serafim printr'o frumoasă cuvântare a scos în relief însemnătatea cea mare a evenimentului istoric din 24 Ianuarie 1859 rădănd patriotismul generației de atunci, dând-o de pildă generației de astăzi.

Corul catedralei a cântat apoi Imnul Regal.

La ora 5 d. m. s'a dat în sala Urania un festival, în care dl profesor Ioan Popa, a ținut o conferință despre importanța zilei, cu îndemnuri bune și de urmat în deosebi de tinerime. Coruri mixte conduse de prof. T. Popovici și recitări ocazionale au executat elevii și elevele școlii normale «Andrei Șaguna» din localitate.

Mortalitatea după profesii

La preoțime e cea mai mică mortalitate

Într'o revistă medicală se arată tabloul mortalității proporționale după profesii, și anume în următoarea ordine:

Preoți (100),
Grădinari (108),
Economii (114),
Pescari (143),
Mecanici (155),
Pantofari (106),
Fierari (175),
Ceferiști (185),
Croitori (189),
Medici (202),
Măcelari (211),
Berari (245),
Restauratori (278),
Cerșitori și vagabonzi (338),

Cifra minimală a mortalității (la preoți) s'a luat de 100, iar următoarele în proporție cu prima.

Tabloul — continuă revista — arată, că în același timp și din același număr de persoane aparținând diferitelor grupuri profesionale: preoți, mecanici, croitori, medici, berari, birjari, cerșitori și vagabonzi, mortalitatea cea mai mică e la preoți, cea mai mare la cerșitori și vagabonzi. Până când din același număr de persoane și în același timp mor 100 de preoți, dintre celelalte grupuri profesionale mor de două sau de trei ori mai mulți. Mortalitatea aceasta mai mare este explicabilă în parte prin condițiile mai puțin favorabile de muncă, iar în parte prin condițiile secundare, care rezultă din ocupațiunea și starea socială respectivă.

Caracterul ocupațiunii preoțești este de așa fel, încât pe de o parte nu prezintă riscuri profesionale, accidente, infecțiuni; se poate exercita în condiții igienice bune, asigură o viață liniștită fără surmenaj, pe de altă parte starea culturală, economică și sanitară și dacă nu e totdeauna excelentă, dar este suficient de bună,

ca acest grup profesional să aibă mortalitatea cea mai mică.

La celelalte profesii: grădinari, economii, pescari, mecanici, pantofari, fierari, ceferiști, croitori, mortalitatea în proporție este mai mare, în parte în urma condițiilor economice, culturale, igienice, inferioare, în parte în urma condițiilor de muncă, ce prezintă mai multe și mai grave riscuri pentru sănătate, ca d. e. expunerea la intemperii, la grădinari și economii, accidente și intemperii la pescari, condiții neigienice de muncă la pantofari și croitori, riscuri de accidente la mecanici, fierari, și ceferiști, surmenaj și posibilități de infecțiuni la medici, riscuri profesionale, surmenaj, alcoolism și intemperii la măcelari, berari, birjari și restauratori, — ca în fine să ajungem la grupul cerșitorilor și vagabonzilor, unde găsim totdeauna o lipsă totală a tuturor condițiilor igienice și culturale, necesare pentru păstrarea sănătății.

INFORMAȚIUNI

Sporirea orelor în învățământ. O delegație de profesori ai liceelor, condusă de dl Simeon Măndrescu, profesor universitar, s'a prezentat zilele acestea guvernului și a cerut sporirea — poate îndreptățită — a orelor de limba germană în învățământul secundar. Dar, cu atât mai îndreptățită este sporirea orelor de religie în acest învățământ.

Bunuri românești la Budapesta. Județe și comune ardelenice, în urma ordinului de evacuare dat de guvernul ungar în 1916, când cu intrarea armatelor României, — au trimis la Budapesta diferite bunuri, ca: titluri, depozite în numerar ș. a. Aceste bunuri statul român le consideră ca aparținând tot acelor județe și comune, astăzi românești. Pentru recăpătarea acestor bunuri, va pleca o comisiune, din care fac parte și parlamentari, la Budapesta.

† **Dr. Avram Tincu avocat**, cel mai bătrân om din Sibiu după scurte suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, în 19 Ianuarie 1929, la orele 5 dim., în etate de 98 ani. Pe timpuri între ani 1860—1890 a fost un fruntaș al vieții noastre publice și naționale, fiind un vajnic apărător al drepturilor poporului nostru.

De pe vremea memorandumului. Legăturile între dșoarele și doamnele slovace și române pe timpul memorandumului și după aceea au fost analizate, pe baza unor scrisori interesante, de dl Horia Petra-Petrescu, în «Societatea de mâine» din Cluj (Dec. 1928). În urma acestor indicații s'a adresat lectora de limba și literatura română la universitatea din Bratislava, dna Dr. Jindra Hušková-Fiajšansová dnei Vansa, una din doamnele, care au purtat corespondența cu românele noastre și a găsit material bogat (între altele și corespondența regretatului ziarist slovac Augustini). Un studiu întreg, dedicat memoriei Anei Petra Petrescu, a apărut tocmai în revista din Bratislava «K úty» (Curent), din peana sus-numitei doamne. Din studiu reiese și mai evident ce frumoasă propagandă idealistă au întreprins domnișoarele și doamnele române pe timpul Memorandumului.

Act de mulțămire. În numele bisericii ortodoxe române din Mediaș, subsemnatul aduc călduroase mulțămiri dui Richard Schoepk z, director de bancă și senator, pentru frumoasa sumă de 50,000 (cincizecimi) lei, donată în scopul zidirii bisericii noastre din Mediaș. Prot. *Romul Mircea.*

Corpul profesoral al liceului «Gh. Lazăr» din Sibiu anunță cu adâncă durere trecerea la cele veșnice a iubitului și vrednicului său coleg

DAN GHEORGHIU

profesor

Întâmplată în 27 Ianuar, în etate de 28 ani. În mormântarea se va face în București, Miercuri 30 Ianuar a. c.

Școala românească pierde un valoros și însuflețit luminător, iar tineretul școlar un nobil și desinteresat îndrumător.

Odihnească cu dreptii săi în amintirea noastră recunoscătoare

Sibiu, 28 Ianuar 1929.

Corpul profesoral
al liceului „Gh. Lazăr”, Sibiu.

Comemorarea zilei de 24 Ianuar 1859 s'a făcut și la vrednica noastră Reuniune meseriească din Sibiu. În sala festivă a reuniunii s'a întrunit, un număr impozant de ascultători, cărora dl căpitan *Gh. Ilesca*, profesor la școala militară, li a ținut în mijlocul unor dese aplauze, o prea instructivă conferință despre marii bărbați, cari au pregătit și înfăptuit actul epocal al unirii principatelor surori. Însemnătatea zilei s'a mai scos la iveală prin câteva recitări de versuri bine alese și bine rostite de membrele și membrii reuniunii naționale culturale a meseriașilor.

Știre ziaristică. Foaia scrisă pentru luminarea poporului, purtând numele «Foaia noastră», cu o pagină oficială a Asociațiunii culturale, apare acum la Sibiu, având ca director pe dl Dr. Iosif Stoichița, și redactor responsabil pe dl Victor Lazăr, profesor. Abonamentul este 160 lei pe un an. Redacția și administrația în Sibiu, Piața Regele Ferdinand 17.

† **Nicolae Oprean**, primdirector de birou, în pens. la jud. de ocol, în lilia, a răposat în 23 Ianuar 1929 în etate de 67 ani. Rămășițele sale pământești s'au așezat spre odihnă veșnică în 25 Ianuar ora 14 în cimitirul ortodox român din lilia. Odihnească în pace!

Se fură și în biserică. Din Madrid se anunță că infanta Beatrice, fiica mai mare a regelui Spaniei, întorcându-se dela biserică, observă că i s'a furat portmoneul cu banii și bijuterii. Hoțul n'a putut fi prins.

Jocurile multe de hazard, cu toate că aduc în fiecare an câteva milioane ca impozite statului, totuși sobrania bulgară a votat de curând legea, care interzice jocurile de hazard în Bulgaria și ordonă închiderea tuturor cluburilor, unde sânt practicate aceste jocuri.

ȘTIRI LOCALE

Concertul Reuniunii culturale a meseriașilor români din Sibiu, ținut în 20 l. c. în sala mare dela «Unicum» a avut un program, bogat și variat, executat precis, spre mulțămirea publicului, de corul mixt al Reuniunii, condus de dl I. Stanciu, măesiru zugrav, care împlinind 10 ani de conducător al corului a fost scos în relief de dl președinte Nicolae Colan, predându-i-se un cadou. Mult a plăcut punctul ultim din program «Dorul Ardeleanului» de A. Popovici, potpuriu din cântece românești, cu soluri de tenor și bariton, frumos executate de dnii N. Bozoșan și I. Stoia. Acompaniamentul l-a susținut orche-

stra militară a Școlii de infanterie Nr. 2. Dșoara Z. Cismaș, a recitat cu mult talent «Somnul Codrilor» de G. Coșbuc, fiind viu aplaudată. Dl T. Căliman a cântat solo de bariton în cântarea «Feerie în codru», dovedind că dispune de o bună voce. Concertul, urmat de dans, a fost unul dintre cele mai reușite ale activei reuniuni. *b.*

Principele Mircea, societate pentru protecțiunea copiilor în România, filiala Sibiu, invită la Bazarul ce-l va aranja în 30 Ianuar 1929, în saloanele Cercului militar. Deschiderea Bazarului la ora 11 a. m. Ceai dansant la ora 17—19. Bal ora 21. Taxa de intrare la bal, lei 60 de persoană. *Comitetul.*

Apel. Un număr de circa 100 muncitori din orașul Sibiu sânt lipsiți de orice lucru, amenințați, cu familiile și copiii lor, de foame și frig. Ministerul muncii a acordat ca prim ajutor pentru acești muncitori suma de Lei 50,000; de asemenea primăria și județul Sibiu au contribuit cu Lei 50,000. Aceste mijloace fiind insuficiente, Insp. regional al muncii adresează un călduros apel către toate întreprinderile industriale și comerciale din Sibiu să primească în lucru, în mod trecător, câteva săptămâni, pe acești muncitori șomeri, ușurându-le soarta. Rugăm a se adresa în această privință Oficiului de plasare, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 8. Asemenea rugăm a se contribui în măsură cât de mică cu ajutoare în bani și alimente (slănină, făină, zahăr etc.) și lemne de foc, la ameliorarea situației acestor oameni lipsiți de lucru fără vina lor. Sumele de bani și ajutoare în natură sânt a se preda dlui Dr. Wilhelm Goritz, primarul municipiului Sibiu, președintele comitetului de ajutorare. — *Inspectoratul muncii, Sibiu.*

Locuri rezervate. Conform ordinului D. g. C. F. R., la trenurile rapide A și O, se poate cumpăra bilet și în stația Sibiu, fiind rezervate 4 locuri. Plecare din Sibiu este la ora 12 05 spre Cluj, iar la ora 15 50 spre București.

CARTI ȘI REVISTE

Testamentul împăratului Traian, de Aquilius Maior, este titlul unei broșurele de 24 pagini, apărute în Cluj, tip. «Viața». Prețul 40 lei. — Este un fel de cronică rimată. Se poate comanda, trimițându-se banii înainte, la adresa: *Romul Budoladeleanu* în Șimleul Silvaniei, județul Salaj.

